Lietas Nr. 11520033413
Lietas arhīva Nr. K33-0333-14/14

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Rīgā 2014.gada 7.augustā

**Rīgas rajona tiesa**

tiesnese I.Biteniece

ar sekretāri V.Rukseri, tulkiem R.Būmani, I.Kārkliņu

piedaloties prokuroram Dž.Pookam

aizstāvjiem I.Timermanei, A.Liepiņam

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu **/pers. D/**, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma **260.panta otrās daļas**, un

**k o n s t a t ē j a**

**/pers. D/ pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumus, vadot transportlīdzekli, un tā rezultātā nodarīja cietušajam smagus miesas bojājumus,** un proti:

2013.gada 27.maijā, ap plkst.16.50, /pers. D/, vadot automašīnu Renault Magnum, ar Lietuvas Republikas reģistrācijas numura zīmi /TL numurs/, Ropažu novadā, pa autoceļu Baltezers – Saulkalne, Saulkalnes virzienā, pirms krustojuma ar autoceļu Rīga – Ērgļi, pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumu 112.punkta prasības, kas nosaka, ka transportlīdzekļa vadītājam jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa un kravas īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus (īpaši redzamību braukšanas virzienā), 113.punkta prasības, kas nosaka, ka, ja izveidojas ceļu satiksmei bīstami šķēršļi vai citas briesmas, kuras transportlīdzekļa vadītājs spēj pamanīt, viņam jāsamazina braukšanas ātrums vai pilnīgi jāaptur transportlīdzeklis, vai, neradot bīstamību citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, šķērslis jāapbrauc, un 119.punkta prasības, kas nosaka, ka transportlīdzekļa vadītājam atkarībā no braukšanas ātruma jāizvēlas tāda distance, lai priekš braucošajam transportlīdzeklim bremzējot, būtu iespējams izvairīties no sadursmes.

Pārkāpjot šos noteikumus, /pers. D/ automašīnu vadīja ar ātrumu, kas pārsniedz attiecīgajā ceļa posmā noteikto maksimālā ātruma ierobežojumu 70 km/h, nesamazināja braukšanas ātrumu, kad to darīja viņam priekš braucošie transportlīdzekļi pie autoceļa Baltezers – Saulkalne un autoceļa Rīga – Ērgļi krustojuma, kā arī bija izvēlējies pārāk mazu distanci līdz tajā pašā virzienā, priekšā braucošajai automašīnai Opel Vectra, valsts numura zīme /TL numurs/, kuru vadīja /pers. F/, kā rezultātā izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, ar automašīnu Renault Magnum, ar Lietuvas Republikas reģistrācijas numura zīmi /TL numurs/, ietriecoties automašīnā Opel Vectra, valsts numura zīme /TL numurs/, kad /pers. F/ bremzēja, un uztriecot šo Opel Vectra tam priekš braucošās automašīnas MAN, ar Lietuvas Reģistrācijas numura zīmi /TL numurs/, piekabei, ar Lietuvas Reģistrācijas numura zīmi /numurs/, kuras vadītājs /pers. I/ tobrīd arī samazināja braukšanas ātrumu, lai apstātos pie krustojuma,

Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā automašīnas Opel Vectra, valsts numura zīme /TL numurs/, vadītājs /pers. F/ guva smagus miesas bojājumus, kas bīstami viņa dzīvībai.

**Ar savu rīcību, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 4112., 113. un 119.punkta prasības, vadot transportlīdzekli, un tā rezultātā nodarot cietušajam smagus miesas bojājumus, apsūdzētais izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā.**

Tiesas sēdē apsūdzētais savu vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas atzina pilnībā, atzina arī apsūdzībā norādītos faktiskos apstākļus un juridisko kvalifikāciju, izdarīto nožēloja un uzturēja pirmstiesas procesā izteiktos lūgumus par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu tiesas izmeklēšanā, paskaidrojot, ka ir saprotama pierādījumu

pārbaudes neveikšanas būtība un procesuālās sekas. Atzina cietušā tiesas sēdē grozītu un uzturēto morālā kaitējuma kompensāciju par 5070 *euro*.

Sakarā ar to, ka apsūdzētais atzina sevi par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā, par kura izdarīšanu saukts pie kriminālatbildības un nodots tiesai, un lietas materiālu pārbaudes rezultātā iegūta pārliecība, ka tie apstiprina apsūdzētā vainu, procesā iesaistītās personas neiebilda pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu, tiesas sēdē pieņemts lēmums neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, par ko viņam celta apsūdzība, ir pierādīta. Tiesa konstatē visu objektīvo un subjektīvo pazīmju kopumu, kvalificējošās pazīmes, lai apsūdzētā darbības atzītu par noziedzīgu nodarījumu un kvalificē to pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas.

Par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētais ir sodāms par šī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un, nosakot sodu un tā mēru, saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta nosacījumiem, ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu, apsūdzētais izdarīja smagu noziegumu.

Pārbaudot **apsūdzētā** personību raksturojošas ziņas, noskaidrots, ka dzimis Lietuvā, ar vidējo izglītību, neprecējies, bez apgādībā esošām personām, strādā SIA "/nosaukums/" par autovadītāju – menedžeri, kā arī strādā A/S "/nosaukums/" par automašīnas vadītāju, dzīvo /adrese/, kriminālī nesodīts, no A/S "/nosaukums/" raksturojuma izriet, ka apsūdzētais strādāja par vadītāju – ekspeditoru no 2013.gada 22.februārim līdz 2013.gada 22.augustam, darbu veica godprātīgi, bija apzinīgs, labas attiecības ar kolēģiem un vadītājiem, tiek raksturots kā draudzīgs un sabiedrisks, sūdzības no klientiem par rupju izturēšanas nav saņemtas (lietas 200.lapa), no Kurkliai pagasta raksturojuma izriet, ka apsūdzētais dzīvo kopā ar saviem vecākiem, palīdz vecākiem ar darbu personīgajā saimniecībā, attiecības ar vecākiem ir labas, par viņu labi atsaucas kaimiņi un apkārtējie iedzīvotāji, izpalīdzīgs apkaimes iedzīvotājiem, sūdzības par sliktu izturēšanos nav saņemtas (lietas 205.lapa).

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumiem, tiesa atzīst par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta nosacījumiem, tiesa nekonstatē atbildību pastiprinošus apstākļus.

Tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu neatzīst par atbildību mīkstinošu apstākli to, ka apsūdzētais daļēji atmaksājis morālā kaitējuma kompensāciju, kā to tiesa sēdē lūdza aizstāve, bet tiesa šo apstākli ņem vērā pie soda noteikšana.

Ņemot vērā augstāk minēto, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteiktos principus par sodu un tā mērķi, noklausoties apsūdzētā paskaidrojumus, cietušais un viņa pārstāvis nevēlējās izteikties par sodu, aizstāves viedokli, izvērtējot prokurora viedokli par soda noteikšanu brīvības atņemšanas veidā, nosakot to nosacīti, kā arī ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, smagumu, apsūdzētā personību raksturojošas ziņas, to, ka agrāk nesodīts, to, ka ir atbildību mīkstinošs apstāklis, ka nepastāv atbildību pastiprinoši apstākļi, to, ka no 2014.gada 25.maija bija piešķirts bezdarbnieka statuss, bet īsā laika periodā atradis darbus, pozitīvos raksturojumus no iepriekšējās darba vietas un Kurkliai pagastam to, ka daļēji apmaksājis cietušajam nodarīto kaitējumu, to, ka pēc apsūdzētā vārdiem māte ir 2.grupas invalīde, kurai viņš palīdz, apsūdzētā pausto attieksmi pret nodarīto, proti, izvērtējot lietas apstākļus kopumā, tiesa atzīst, ka likumā noteikto mērķu sasniegšanai, apsūdzētajam sods nosakāms brīvības atņemšanas veidā, nosakot to nosacīti, kā arī tiesa uzskata, ka sods apsūdzētajiem nosakāms tuvāk panta sankcijā noteiktai minimālai robežai.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta sestās daļas 6.punktu, uzliekams par pienākumu apsūdzētajam 10 darba dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas reģistrēties Valsts probācijas dienesta **Rīgas teritoriālā struktūrvienībā - Dzirnavu iela 91/3, Rīga, LV-1011.**

Tiesa secina, ka nebūtu lietderīgi apsūdzētajam noteikt sodu reālas brīvības atņemšanas soda veidā, jo nav pamata neticēt, ka turpmāk viņš likumpārkāpumus neizdarīs un turpinās likumpaklausīgu dzīvi, par ko liecina lietā noskaidrotās ziņas par apsūdzētā personību – strādā divus algotus darbus, ir pastāvīga dzīves vieta, agrāk nesodīts, rūpējas par savu māti - invalīdi, daļēji atmaksājis cietušajam radīto kaitējumu, līdz ar to viņa sodīšana ir iespējama, sodu nosakot nosacīti, piemērojot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus, jo tiesa ir ieguvusi pārliecību, ka apsūdzētais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus.

Kā izriet no Krimināllikuma 55.panta pirmās daļas noteikumiem, tiesa var vainīgo notiesāt nosacīti, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību un citus lietas apstākļus, iegūstot pārliecību, ka vainīgais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus. No minētā panta jēgas izriet, ka nosacītas notiesāšanas pamats ir tiesas iegūtā pārliecība, ka vainīgais turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, tādējādi, nekonstatējot lietā citus likumā noteiktos šķēršļus nosacītas brīvības atņemšanas soda noteikšanai, tiesai attiecībā uz apsūdzētā personību rodas pārliecība, ka viņš ir apņēmies turpmāk likumpārkāpumus neizdarīt, un uzskata, ka konkrētajā gadījumā brīvības atņemšanas sods nosakāms nosacīti.

2013.gada 28.maijā apsūdzētajam piemērots drošības līdzeklis – saistība par uzturēšanos noteiktā vietā (lietas 28.lapa), kas atstājams negrozīts, līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Krimināprocesa likuma 22.pantā deklarēts kriminālprocesa pamatprincips par tiesībām uz kompensāciju par radīto kaitējumu. Tajā noteikts, ka personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Krimināprocesa likuma 22.pantā deklarētā pamatprincipa praktisku realizāciju regulē Krimināprocesa likuma 26.nodaļā „Ar noziedzīgu nodarījumu radītā kaitējuma atlīdzināšana" ietvertās normas.

Cietušais pieteica kaitējuma kompensāciju 8570 *euro* apmērā, no kuriem 500 *euro* ir mantiskā kaitējuma kompensācija, bet 8070 *euro* ir morālā kaitējuma kompensācija, norādot, ka apsūdzētā nodarījuma rezultātā bija radušās fiziskas un garīgas ciešanas, zaudēja darbaspējas. Noziedzīga nodarījuma rezultātā bojā gāja cietušā vilku sugas suns, pēc pārciestajām traumām jūtas nomākts un depresīvs, kā arī noziedzīga nodarījuma rezultātā iestājās 2.grupas invaliditāte. Bija jāveic ilgstoša ārstēšanas, rehabilitācija, lietoja dažādus medikamentus, gan veselības atjaunošanai, gan fizisko sāpju mazināšanai. Radušies psiholoģiski pārdzīvojumi.

Tiesas sēdē tika iesniegta vienošanās, no kuras redzams, ka apsūdzētais samaksājis cietušajam 3500 euro skaidrā naudā, ko tiesas sēdē apliecināja cietušais.

No vienošanās redzams un tiesas sēdē cietušais apstiprināja, ka uztur morālā kaitējuma kompensāciju 5070 *euro* apmērā. Apsūdzētais ir parakstījis un piekritis noslēgtajai vienošanai, kā arī tiesas sēdē apliecināja, ka atzīst pieteikto kaitējuma kompensāciju un piekrīt to apmaksāt vienošanās norādītajā kārtībā.

Krimināprocesa likuma 350.panta pirmā daļa noteic, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu ir radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu. Šī panta otrajā daļā ir noteikts, ka kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata. No Krimināprocesa likuma 352.panta pirmās daļas 1., 3. un 4.punkta izriet, ka kompensācijas apmēru tiesa nosaka izvērtējot cietušā pieteikumu un ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu apmēru, nodarītās fiziskās ciešanas, morālo aizskārumu un psihiskās traumas.

Krimināprocesa likuma 351.panta pirmā daļa noteic, ka cietušajam ir tiesības iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju, pieteikumā jāpamato par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskām ciešanām – tikai jānorāda. Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 352.pantu tiesa kompensācijas apmēru nosaka, izvērtējot cietušā pieteikumu un ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu apmēru, noziedzīgā nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu, morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu.

Morālā kaitējuma nodarīšana un pienākums atlīdzināt nodarīto morālo kaitējumu ir sekas personas prettiesiskām, tīšām darbībām vai darbībām aiz neuzmanības, kā rezultātā ir apdraudēta cietušā drošība, veselība un citas vērtības.

Morālais kaitējums nav izsakāms mantiskās vērtībās un to nevar atlīdzināt kā zaudējumu. Morālais kaitējums ir personai piemītošu nemantisku labumu vai ar likumu aizsargātu interešu prettiesisks aizskārums, kas personai radījis ciešanas, pārdzīvojumus, sāpes. Morālā kaitējuma sekas var kompensēt, bet valsts nav noteikusi konkrētām situācijām atbilstošas konkrētas summas. Lai izvērtētu piespriežamā morālā kaitējuma apmēru, tiesa vadās no tiesu prakses, ievērojot cilvēktiesību principus un ievērojot saprātīguma un taisnīguma principu. Šī kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta atlīdzība, kura apsūdzētajam jāmaksā cietušajam, lai izlīdzinātu negatīvo ietekmi uz cietušā psihi un likvidētu ar likumpārkāpumu radītās ciešanas.

Izlemjot jautājumu par cietušajam radītā morālā kaitējuma atlīdzināšanu, tiesa ņem vērā to, ka ar katru noziedzīgu nodarījumu personai tiek nodarīts morālais kaitējums. Nosakot morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, jāievēro samērīguma princips un tas, ka morālā kaitējuma kompensācija ir tikai viens no kompensācijas viediem un neaizstāj cietušā mantai un veselībai nodarīto kaitējumu.

Tiesa vadās no Krimināprocesa likuma 352.panta pirmās daļas nosacījumiem un nosakot kompensācijas apmēru, izvērtē izskatāmā noziedzīgā nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu, nodarītās fiziskās ciešanas, cietušajai nodarītā morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu. Vienlaicīgi, nosakot kompensācijas apmēru, tiesai jāievēro saprātīgums un taisnīgums kompensācijas apmēra noteikšanā.

Izvērtējot cietušā tiesas sēdē uzturēto morālā kaitējuma kompensāciju 5070 *euro* apmērā, viņam nodarītā morālā aizskāruma dziļuma un publiskumu, tiesa atzīst, ka cietušajam ir tiesības saņemt no vainīgās personas morālā kaitējuma kompensāciju.

Tiesa ņem vērā to, ka apsūdzētā noziedzīgais nodarījums izpaudās Ceļu satiksmes noteikumu prasību pārkāpšanā, nepārliecinājās par ceļa satiksmes drošību un vadīja transportlīdzekli ar ātrumu, kas pārsniedz attiecīgajā ceļa posmā noteikto maksimālā ātruma

ierobežojumu 70 km/h, nesamazināja braukšanas ātrumu, kad to darīja viņam priekš braucošie transportlīdzekļi kā arī bija izvēlējies pārāk mazu distanci līdz tajā pašā virzienā, priekšā braucošajai automašīnai Opel Vectra, valsts numura zīme /TL numurs/, kuru vadīja /pers. F/, kā rezultātā izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, nodarot cietušajam smagus miesas bojājumus, kas bīstami viņa dzīvībai.

Apsūdzētā vainas dēļ cietušajam ir nodarīts morāls kaitējums.

Morālā kaitējuma kompensācijas noteikšana nav sods Krimināllikuma izpratnē, savukārt nesamērīgi liela kompensācijas apmēra noteikšana ir līdzvērtīga sodam, tomēr dubultās sodīšanas princips nav pieļaujams.

Izvērtējot cietušā tiesas sēdē uzturēto morālo kaitējumu 5070 *euro*, tiesa konstatē, ka morālā kaitējuma kompensācija ir apmierināma 5070 *euro* apmērā, jo cietušajam, apsūdzētā noziedzīga nodarījuma rezultātā, bija radušās fiziskas un morālas ciešanas, zaudētas darbaspējas, ilgstoša ārstēšanās un rehabilitācija.

Tiesa neņem vērā Apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātajā apdrošināšanā par ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem, kas saistīti ar sāpēm un garīgām ciešanām cietušās personas fiziskas traumas dēļ nosaka Ministru kabineta 2005.gada 17.maija noteikumus Nr.331 „Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem", jo kā redzams no lietas materiāliem pievienotās izziņas, tad 2014.gada 3.jūnijā pieņemts lēmums izmaksāt cietušajam 569,15 *euro*.

Nosakot morālā kaitējuma apmēru tiesa ņem vērā arī apsūdzētā iespēju atlīdzināt nodarīto kaitējumu, kā arī tiesas sēdē iesniegto vienošanos, no kuras redzams

Lietā nav ziņu par apsūdzētajam piederošiem nekustamiem īpašumiem vai citu mantu, taču apsūdzētā mantiskais stāvoklis ir tikai fakultatīvs kritērijs, kurš tiesai nav jāņem par pamatu nosakot atlīdzības apmēru, tomēr tiesai jābūt pret to iecietīgai. Vienlaicīgi tiesai nav ziņu par tādu apsūdzētā veselības stāvokli, kas ierobežotu viņa spējas strādāt un atmaksāt morālā kaitējuma apmēru, jo izpilde notiek daudzu gadu garumā.

Rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem izspriežama saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.pantā noteikto.

Arests apsūdzētā mantai nav uzlikts.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240., 353., 499., 511., 512., 520., 527., 529., 530.pantu, tiesa

**n o s p r i e d a**

**atzīt /pers. D/**, personas kods /personas kods/, par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā unsodīt ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem.

**Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti, ar pārbaudes laiku uz 2 (diviem) gadiem.**

**Uzdot** par pienākumu /pers. D/ 10 (desmit) darbdienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās reģistrēties Valsts probācijas dienesta Rīgas teritoriālā struktūrvienībā - Dzirnavu iela 91/3, Rīga, LV-1011.

/pers. D/ piemēroto drošības līdzekli – saistība par uzturēšanos noteiktā vietā, **atstāt** negrozītu līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

**Apmierināt** cietušā /pers. F/ pieteikto morālā kaitējuma kompensāciju 5070 *euro* (pieci tūkstoši septiņdesmit *euro*) apmērā, ko **piedzīt** no apsūdzētā /pers. D/.

**Lietiskos pierādījumus**:

-tahogrāfu, CD-R disku ar fotogrāfijām un videoierakstiem, kas pievienoti krimināllietas materiāliem, pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas, **iznīcināt**.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no pilna sprieduma teksta pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta ceturto daļu **tikai daļā** par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Rīgas rajona tiesā.

Sprieduma pieejamības diena 2014.gada 7.augusts.

Rīgas rajona tiesas tiesnese I.Biteniece